Lietvedības Nr. 1-0930-18/27
ECLI:LV:RVPT:2018:1212.130093018.1.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2018.gada 21.decembrī

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa
šādā sastāvā:
tiesnese B.Horuna
ar tiesas sēžu sekretāri L.Beļkus,
atklātā tiesas sēdē Rīgā, Abrenes ielā 8, izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu par /pers. A/, personas kods /personas kods/ (turpmāk–/pers. A/), saukšanu pie administratīvās atbildības pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 175.^{2}panta un,

konstatēja

2018.gada 20.novembrī Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Rīgas Teikas iecirkņa Kārtības policijas nodaļas (turpmāk – VP RRP RTI KPN) inspektors I.Tučs sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.PC372873 (turpmāk – Protokols) par to, ka 2018.gada 6.novembrī plkst.15:00, Rīgā, Burtnieku ielā 37, tika konstatēts, ka /pers. A/ neizpildīja VP RRP RTI KPN inspektora I.Tuča likumīgās prasības, t.i. pēc vairākkārtēja uzaicinājuma neieradās VP RRP RTI, lai sniegtu paskaidrojumu resoriskās pārbaudes ietvaros, par neierašanās iemesliem nepaziņoja. Minēto pierāda VP RRP RTI KPN inspektora I.Tuča un VP RRP RTI KPN vecākās inspektores Ž.Paļčevskas dienesta ziņojumi.

*A*tbildība par minēto pārkāpumu paredzēta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk– Latvijas APK) 175.^{2}pantā.

Saskaņā ar Latvijas APK 213.pantu administratīvā pārkāpuma lieta ir pakļauta izskatīšanai tiesā.

Uz tiesas sēdi /pers. A/ neieradās.

Saskaņā ar Latvijas APK 260.panta otro daļu, personai, kuru sauc pie administratīvās atbildības, ir tiesības piedalīties lietas izskatīšanā. Atbilstoši Latvijas APK 271.panta ceturtajai daļai, lietu bez lietas dalībnieku klātbūtnes drīkst izskatīt tikai tad, ja ir zināms, ka viņiem savlaicīgi paziņots par lietas izskatīšanas vietu un laiku.

No lietas materiāliem redzams, ka par tiesas sēdi /pers. A/ paziņots, par ko ir veikta atzīme lietas uzziņas lapā par pavēstes nosūtīšanu uz /pers. A/ deklarētās dzīves vietas adresi. Tiesā nav saņemts /pers. A/ lūgums par lietas izskatīšanas atlikšanu, kā arī viņš nepaziņoja par savas neierašanās iemesliem. Līdz ar ko tiesa secina, ka /pers. A/ par lietas izskatīšanu laiku un vietu ir paziņots likumā noteiktajā kārtībā un termiņā un viņš nevēlas izmantot savas tiesības piedalīties lietas izskatīšanā. Tādējādi tiesa atzīst par iespējamu izskatīt administratīvā pārkāpuma lietu bez /pers. A/ piedalīšanās.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos rakstveida pierādījumus to kopsakarībā, tiesa atzīst, ka, administratīvā pārkāpuma sastāva neesamības dēļ, administratīvā pārkāpuma lietvedība par /pers. A/ saukšanu pie administratīvās atbildības pēc Latvijas APK 175.^{2}panta ir izbeidzama.

Saskaņā ar Latvijas APK 272.pantu institūcijai (amatpersonai), izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, jānoskaidro, vai ir izdarīts administratīvais pārkāpums, vai attiecīgā persona ir vainīga tā izdarīšanā, vai šo personu var saukt pie administratīvās atbildības, vai ir atbildību mīkstinoši un pastiprinoši apstākļi, vai ir nodarīts mantisks zaudējums, kā arī jānoskaidro citi apstākļi, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā.

Atbilstoši Latvijas APK 243.panta pirmās daļas noteikumiem, pierādījumi administratīvā pārkāpuma lietā ir jebkuras šajā kodeksā paredzētajā kārtībā iegūtas un noteiktā procesuālajā formā nostiprinātas ziņas par faktiem, kurus administratīvā pārkāpuma lietvedībā iesaistītās personas savas kompetences ietvaros izmanto, lai pierādītu administratīvā pārkāpuma esamību vai neesamību un noskaidrotu citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā. LAPK 243.panta piektā daļa nosaka, ka administratīvā pārkāpuma lietvedībā iesaistītās personas kā pierādījumus var izmantot tikai ticamas, attiecināmas un pieļaujamas ziņas par faktiem. Turklāt atbilstoši minētā panta astotajai daļai, to, cik ticamas ir pierādīšanā izmantojamās ziņas par faktiem, izvērtē, aplūkojot visus administratīvā pārkāpuma lietvedības laikā iegūtos faktus vai ziņas par faktiem kopumā un savstarpējā sakarībā.

Latvijas APK 243.^{1}pants paredz šādus pierādīšanas līdzekļus: 1) pie administratīvās atbildības sauktās personas paskaidrojumi; 2) personu liecības; 3) eksperta atzinums; 4) kompetentās institūcijas atzinums; 5) dokuments, kas satur ziņas par faktiem, rakstveidā vai citā formā; 6) elektroniskie pierādījumi; 7) procesuālajās darbībās rakstveidā vai citā veidā nostiprinātās ziņas par faktiem; 8) lietiskie pierādījumi.

Saskaņā ar Latvijas APK 244.pantu institūcija (amatpersona) pierādījumus novērtē pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz vispusīgi, pilnīgi un objektīvi izpētītiem visiem lietas apstākļiem to kopumā, pēc likuma un tiesiskās apziņas.

Pārbaudot lietas materiālus, tiesa konstatē, ka lietā ir atrodami sekojoši rakstveida pierādījumi:

- Protokols;
- VP RRP RTI KPN inspektora I.Tuča 2018.gada 6.novembra ziņojums, ar kuru dara zināmu, ka pēdējā lietvedībā atrodas resoriskās lietas materiāls, kas reģistrēts VP RRP RTI elektroniskajā notikumu uzskaites žurnālā ar ENŽ Nr.7235, par to, ka /pers. F/, ar telefonisku izziņu palīdzību, saņem draudus no /pers. A/. 2018.gada 26.septembrī, resoriskās pārbaudes ietvaros, /pers. A/ uz viņa deklarēto dzīvesvietas adresi tika nosūtīta pavēste Nr.20/10/11-18212, kurā /pers. A/ tika informēts, ka viņam 2018.gada 10.oktobrī plkst.10:30, paskaidrojuma sniegšanai, jāierodas VP RRP RTI dežūrdaļā, Rīgā, Burtnieku ielā 37, pirmajā stāvā. 2018.gada 25.oktobrī /pers. A/ uz viņa deklarēto dzīvesvietas adresi tika nosūtīta atkārtota pavēste Nr.20/10/11-20439, kurā pēdējais tika informēts, ka viņam 2018.gada 6.novembrī plkst.15:00, paskaidrojuma sniegšanai, jāierodas VP RRP RTI, Rīgā, Burtnieku ielā 37, 418.kabinetā pie inspektora I.Tuča. /pers. A/ ne 2018.gada 10.oktobrī plkst.10:30,

ne 2018.gada 6.novembrī plkst.15:00 VP RRP RTI, Rīgā, Burtnieku ielā 37, paskaidrojumu sniegšanai, neieradās, par neierašanas iemesliem nepaziņoja. Sakarā ar augstākminēto, inspektors I.Tučs lūdz uzsākt administratīvo lietvedību pret /pers. A/, par valsts amatpersonu likumīgo prasību savlaicīgu neizpildīšanu, kas tika konstatēts 2018.gada 6.novembrī plkst.15:00;

- VP RRP RTI KPN vecākās inspektores Ž.Paļčevskas 2018.gada 23.oktobra ziņojums, no kura, cita starpā, izriet, ka /pers. A/ policijas iecirknī 2018.gada 23.oktobrī, paskaidrojumu sniegšanai, nav ieradies, par neierašanās iemesliem nav informējis, uz telefona zvaniem, neatbild;
- VP RRP RTI priekšnieka S.Galilejeva 2018.gada 25.oktobra pavēste Nr.20/10/11-20439, ar kuru, cita starpā, informē par VP RRP RTI 2018.gada 24.septembrī saņemto /pers. F/ iesniegumu, kas tika reģistrēts VP RRP RTI notikumu uzskaites žurnālā Nr.7235, par to, ka /pers. A/, ar telefonisku izziņu palīdzību, ir izteicis draudus /pers. F/, sakarā ar ko pēdējam, paskaidrojumu sniegšanai, līdzi ņemot personu apliecinošu dokumentu, 2018.gada 6.novembrī plkst.15:00 jāierodas VP RRP RTI, Rīgā, Burtnieku ielā 37, 418.kabinetā pie inspektora I.Tuča;
- VP RRP RTI priekšnieka S.Galilejeva 2018.gada 26.septembra pavēste Nr.20/10/11-18212, ar kuru, cita starpā, saistībā ar resoriskās lietas materiālu, kas reģistrēts VP RRP RTI elektroniskajā notikumu uzskaites žurnālā ar ENŽ Nr.7235, aicina /pers. A/ 2018.gada 10.oktobrī plkst.10:30 ierasties VP RRP RTI dežūrdaļā, Rīgā, Burtnieku ielā 37, pirmajā stāvā, paskaidrojumu sniegšanai.

Pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos rakstveida pierādījumus, tiesa uzskata, ka tie nav pietiekami, lai /pers. A/ darbībās konstatētu Latvijas APK 175.^{2}pantā paredzēto administratīvā pārkāpuma sastāvu.

Kā izriet no Latvijas APK 175.^{2}panta, administratīvā atbildība personai iestājas, ja tā savlaicīgi neizpilda likumīgas prasības. Tādējādi ir nepieciešams arī konstatēt, vai personai bija zināmas tai izvirzītās prasības, vai viņa apzinājās, ka viņai ir jāizpilda kādas noteiktas prasības.

Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments ir atzinis (*skat., spriedumu lietā SKA 571/2006, spriedumu lietā SKA-199/2007, spriedumu lietā Nr.SKA– 252/2008*), ka administratīvās atbildības pamats ir administratīvā pārkāpuma sastāvs, kas jākonstatē personas nodarījumā. Proti, jākonstatē Latvijas APK paredzēto objektīvo un subjektīvo pazīmju kopums – administratīvā pārkāpuma objekts, objektīvā puse, subjekts un subjektīvā puse.

Senāta ieskatā, ir jāpārbauda vai konkrētajā gadījumā pastāv visas Latvijas APK 175.^{2}pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma pazīmes personas saukšanai pie administratīvās atbildības, vai ir konstatējams administratīvā pārkāpuma sastāvs.

Protokols sastādīts par to, ka 2018.gada 6.novembrī plkst.15:00, Rīgā, Burtnieku ielā 37, tika konstatēts, ka /pers. A/ neizpildīja VP RRP RTI KPN inspektora I.Tuča likumīgās prasības, t.i. pēc vairākkārtēja uzaicinājuma neieradās VP RRP RTI, lai sniegtu paskaidrojumu resoriskās pārbaudes ietvaros, par neierašanās iemesliem nepaziņoja. Minēto pierāda VP RRP RTI KPN inspektora I.Tuča un VP RRP RTI KPN vecākās inspektores Ž.Paļčevskas dienesta ziņojumi.

Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2007.gada 25.aprīļa spriedumā lietā Nr.SKA-157/2007 atzīts, ka administratīvā pārkāpuma protokols ir dokuments, kurā kompetenta amatpersona rakstveidā fiksē kādas personas prettiesiskas darbības, par kurām paredzēta administratīvā atbildība. Šis dokuments, kā sākotnēja apsūdzība, ir pamats turpmākai lietvedībai administratīvā pārkāpuma lietā.

Līdz ar to, no vienas puses, institūcija, kuras kompetencē ir pieņemt lēmumu lietā, izvērtē, vai persona par protokolā fiksētajām darbībām ir saucama pie administratīvās atbildības, savukārt, no otras puses, personai, par kuras darbībām protokols sastādīts, ir iespēja pienācīgi īstenot procesuālās garantijas savai aizstāvībai sakarā ar protokolā norādīto pārkāpumu (piemēram, sagatavot savus argumentus, iesniegt pierādījumus). Līdz ar to lēmums administratīvā pārkāpuma lietā būtu jāpieņem par tiem faktiem, kas norādīti protokolā – jaunu faktu norādīšana lēmumā varētu pārkāpt personas procesuālās tiesības.

Tiesa atzīst, ka protokolā jābūt fiksētiem pārkāpuma izdarīšanas apstākļiem, nevis tikai vispārējai norādei par iespējamu pārkāpumu. Pie tam, protokolā fiksētā lietas būtība nosaka lietas izskatīšanas robežas institūcijā, iestādē, tiesā, kur tiesības konstatēt citus, no protokola satura atšķirīgus apstākļus, ir ierobežotas.

Tiesa uzskata, ka pārkāpuma aprakstam protokolā jābūt tādam, lai pie atbildības saucamā persona varētu zināt ne tikai to, pēc kāda normatīva akta tiek saukta pie atbildības, bet arī kādas konkrēti un kādos apstākļos izdarītas darbības, kas veido administratīvā pārkāpuma objektīvo pusi. Pārkāpuma aprakstam jābūt tādam, lai tas pilnībā ļauj izprast tā būtību, nemeklējot papildus izskaidrojumus lietas materiālos.

Vērtējot administratīvā pārkāpuma protokolu, tiesa secina, ka no protokolā norādītās pārkāpuma būtības nav saprotams, kā konkrēti izpaudās /pers. A/ inkriminētais administratīvais pārkāpums, jo protokolā fiksēts tikai vispārīgs konstatējums, ka /pers. A/ nav savlaicīgi izpildījis amatpersonas likumīgās prasības, pēc vairākkārtīgām pavēstēm ar uzaicinājumu neieradās VP RRP RTI, nevis konkrētās darbības, līdz ar to tiesa uzskata, ka protokols nesatur tādu pārkāpuma aprakstu, lai tas pilnībā ļautu izprast tā būtību, nemeklējot papildus izskaidrojumus lietas materiālos.

Ņemot vērā iepriekš konstatēto, tiesa atzīst, ka, sastādot protokolu, nav ievērotas Latvijas APK 248.panta pirmās daļas prasības, jo nav aprakstītas pārkāpuma objektīvās puses pazīmes, tas ir, nav sniegts /pers. A/ prettiesisko darbību konkrēts apraksts.

Savukārt, vērtējot lietā esošos rakstveida pierādījumus, tiesa konstatē, ka lietas materiālos atrodas /pers. A/ adresēti 2018.gada 26.septembrī un 2018.gada 25.oktobrī sastādīti uzaicinājumi ierasties VP RRP RTI attiecīgi 2018.gada 10.oktobrī un 2018.gada 6.novembrī, bet lietas materiālos nav nekādu pierādījumu, ka minētie uzaicinājumi būtu personai nosūtīti, kā arī lietas materiālos nav nekādu ziņu, kas apliecinātu, ka /pers. A/ 2018.gada 26.septembra un 2018.gada 25.oktobra uzaicinājumus būtu saņēmis.

Lai gan atbilstoši Paziņošanas likuma 4.panta pirmajai daļai, adresātam ir pienākums būt sasniedzamam norādītajā adresē, tomēr, tiesas ieskatā, tikai divi nosūtīti paziņojumi, uz kuriem persona nav atsaukusies, vēl neliecina par apzinātu Valsts policijas darbinieka uzaicinājumā norādīto prasību ļaunprātīgu ignorēšanu.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka tikai lietā esošie rakstveida pierādījumi, tas ir, divi aicinājumi ierasties VP RRP RTI, nav pietiekami, lai /pers. A/ darbībās konstatētu apzinātu kontroles, uzraudzības vai izmeklēšanas funkcijas realizējošo valsts vai pašvaldības institūciju amatpersonu likumīgo prasību savlaicīgu neizpildīšanu.

Tiesa ņem vērā Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģijas 2018.gada 26.aprīļa spriedumā lietā Nr.104AA-0209-18/2 paustās atziņas, ka Latvijas APK 175.^{2}pantā paredzētā administratīvā atbildība personai iestājas, ja tā savlaicīgi neizpilda likumīgas prasības. Tādējādi ir nepieciešams arī konstatēt, vai personai bija zināmas tai izvirzītās prasības, vai viņa apzinājās, ka viņai ir jāizpilda kādas noteiktas prasības. Kolēģija norāda, ka tas vien apstāklis, ka adresātam ir pienākums būt sasniedzamam norādītajā adresē, un ka sūdzības iesniedzējam uz tā deklarēto dzīvesvietu ir nosūtīti paziņojumi ar policijas izvirzītajām prasībām, neapliecina to, ka viņš zināja vai ka viņam vajadzēja zināt par minētajām prasībām. Savukārt administratīvo sodu par personas nesasniedzamību tās deklarētajā dzīvesvietā Latvijas APK 175.^{2}pants neparedz.

Analoģiski secinājumi izdarīti arī Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2008.gada 26.maija spriedumā lietā Nr.SKA- 252/2008. Arī apstāklis, ka minētais Augstākās tiesas spriedums ir pieņemts pirms Paziņošanas likuma spēkā stāšanās, kurā ir noteikta dokumentu paziņošanas prezumpcija (Paziņošanas likuma 8.pants), proti, ka dokuments, kas paziņots kā ierakstīts pasta sūtījums, uzskatāms par paziņotu septītajā dienā pēc tā nodošanas pastā, un šo prezumpciju adresāts var atspēkot, norādot objektīvus iemeslus, kas neatkarīgi no adresāta gribas

bijuši par šķērsli dokumenta saņemšanai norādītajā adresē, Kolēģijas ieskatā, nemaina lietas būtību, proti, to, ka personai būtu bijušas zināmas tam izvirzītās prasības, vai viņš būtu apzinājies, ka viņam ir jāizpilda kādas noteiktas prasības.

Kolēģija atzīst, ka personai pirmās instances tiesas sēdē un rakstveida paskaidrojumā norādītie iemesli sūtījumu nesaņemšanai nav uzskatāmi par objektīviem un no personas gribas neatkarīgiem, taču arī Paziņošanas likuma 8.pantā noteiktā paziņošanas prezumpcija vien nevar būt par pamatu personas saukšanai pie administratīvās atbildības par Latvijas APK 175.^{2}panta pārkāpumu (*skat. Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģijas 2018.gada 26.aprīļa spriedumu lietā Nr. 104AA-0209-18/2*).

Izskatāmajā lietā policijas iestāde nav iesniegusi pierādījumus, kas apliecinātu, ka /pers. A/ sūtītos uzaicinājumus, ar lūgumu ierasties VP RRP RTI 2018.gada 10.oktobrī un 2018.gada 6.novembrī, būtu saņēmis.

Senāta Administratīvo lietu departaments spriedumā lietā Nr.SKA-48/2009 norāda, ka atbilstoši Latvijas Republikas Satversmes 92.pantā nostiprinātajai nevainīguma prezumpcijai jāpierāda ir personas vaina pārkāpuma izdarīšanā, nevis nevainīgums. Proti, nevainīgums tiek prezumēts, ja nav pierādījumu par pretējo. Ja persona tiek atzīta par vainīgu pārkāpuma izdarīšanā, lai gan lietā nav pierādījumu, kas pierādītu tās vainu, tiek pārkāpta nevainīguma prezumpcija (*skat. Senāta Administratīvo lietu departaments 2009.gada 3.marta spriedumu lietā Nr. SKA-48/2009*).

Administratīvā apgabaltiesa 2009.gada 29.aprīļa spriedumā lietā Nr.P129022608 norāda, ka lietās, kurās tiek lemts par personas sodīšanu, tiek piemērots princips, ka pamatotas šaubas tiek tulkotas par labu personai, kuru sauc pie likumā noteiktās atbildības un soda (*in dubio pro civis*) (*skat. Administratīvās apgabaltiesas 2009.gada 29.aprīļa spriedumu Nr. P129022608*).

Latvijas APK 239.panta pirmās daļas 1.punkts nosaka, ka lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā nevar iesākt, bet iesāktā lietvedība jāizbeidz, ja nav bijis notikuma vai tajā nav administratīvā pārkāpuma sastāva.

Izvērtējot administratīvā pārkāpuma lietas materiālus, un secinot, ka /pers. A/ darbībās nav konstatējams administratīvā pārkāpuma sastāvs, tiesa atzīst, ka nav pamats /pers. A/ saukšanai pie administratīvās atbildības pēc Latvijas APK 175.^{2}panta, un lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā ir izbeidzama.

Pie konstatētajiem apstākļiem un saskaņā ar Latvijas APK 239.panta pirmās daļas 1.punktu, 274.pantu, 275.pantu, 281.pantu, 289.^{16}pantu, tiesnese

nosprieda

izbeigt lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā par /pers. A/, personas kods /personas kods/, saukšanu pie administratīvās atbildības pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 175.^{2}panta.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 10 (desmit) darba dienu laikā no pilna nolēmuma pieejamības dienas tiesas kancelejā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā.

Pilns spriedums sastādīts un pieejams tiesas kancelejā 2018.gada 21.decembrī.

Tiesnese B.Horuna